

REMISSYTTRANDE

Ert Dnr: M2022/01389

Vårt Dnr: 2022_22

2022-10-31

m.remissvar@regeringskansliet.se

m.miljoprovningsenheten@regeringskansliet.se

SOU 2022:33 - OM PRÖVNING OCH OMRÖVNING – EN DEL AV DEN GRÖNA OMSTÄLLNINGEN

IKEM – Innovations- och kemiindustrierna i Sverige har beretts möjlighet att lämna synpunkter på ovan nämnda remiss och vill framföra följande.

Förutom nedanstående inspel instämmer IKEM i det remissyttrande som Svenskt Näringsliv lämnat.

IKEM är en bransch- och arbetsgivarorganisation som representerar 1 400 medlemsföretag inom kemi, Life Science, plast och materialbranscherna. Vi sysselsätter ca 70 000 medarbetare. Totalt står våra företag för drygt 20 % av Sveriges export.

Våra medlemsföretag producerar bland annat viktiga insatsvaror som är nödvändiga i princip alla förädlingskedjor. Därför är företagets förmåga att bidra till sina kunders omställning en förutsättning för en lyckad omställning av samhället i stort. Företagen är utpräglat exportorienterade och utsatta för internationell konkurrens. En nyckel till framgång är global konkurrenskraft. Lika spelregler för industrin såväl inom som utanför Europa är en viktig förutsättning både för långsiktig tillväxt och omställning inom industrin.

Vi ser därför positivt på utredningens huvuduppdrag att försöka åstadkomma snabbare och enklare prövningsprocesser, samtidigt som ett bibehållt miljöskydd säkerställs. Detta är helt avgörande för att vi ska ha ett gynnsamt industriklimat där investeringar blir verklighet i svensk industri som bidrar till omställning, utveckling, sysselsättning och välfärd.

Vi noterar att inga förslag läggs angående tidsbegränsade tillstånd eller förtursförfarande, vi delar utredningens slutsatser avseende dessa frågor då det är vår uppfattning att sådana förslag snarare skulle riskera att försvåra och försena omställning och utveckling.

Vi tillstyrker förslagen avseende;

- att införa ändringsprövning som huvudregel,
- att förtydliga gränsen mellan anmälningsplikt och tillståndsplikt,
- att övergå till begreppet "betydande miljöpåverkan",
- att införa en nedre gräns för anmälan, samt
- att det föreslås bli enklare att ansöka om villkorsändringar.

Dessa förslag bör genomföras omgående.

Däremot avstyrker vi förslaget om omprövning vart tionde år.

Vi utvecklar våra synpunkter nedan.

4 kap.

Ändringstillstånd

Att ändringsprövning ska vara huvudregel vid ansökan om att ändra en miljöfarlig verksamhet ser vi som mycket positivt och en förändring som har stor potential att göra skillnad i prövningens omfattning och tidsåtgång. Att det är verksamhetsutövarens yrkande som styr är speciellt viktigt för att processen inte ska fördröjas av prövningsmyndighetens bedömning om ansökan kan prövas som ett ändringstillstånd eller inte. I nuvarande system undviker verksamhetsutövare ibland att göra investeringar eller miljöförbättrande åtgärder med rädsla för att riskera en omprövning av hela verksamheten.

Gränsen mellan tillstånds- och anmälningsplikt tydliggörs

Utredningens förslag är i allt väsentligt bra. Förslaget har stor potential till tidseffektivisering för befintliga verksamheter förutsatt att det får fullt genomslag i implementering och tillämpning. Det är positivt att man identifierat problem i tolkningar och praxis och att man nu föreslår ändringar för att öka transparens och förutsägbarhet genom att det framgår uttryckligen av bestämmelsen att tillståndets omfattning och särskilda villkor utgör ramen för tillståndsplikten. Viktigt att det i genomförandet tas hänsyn till att utredningen anger att det både är ett förtydligande samt en utökning av utrymmet för anmälan, som ofta tolkas snävt i förhållande till det allmänna villkoret.

Begreppet "betydande miljöpåverkan" ska användas vid bedömning av omgivningspåverkan

Det är positivt att man vill skapa tydlighet med enhetliga begrepp för bedömningar av omgivningspåverkan. Att begreppet "betydande miljöpåverkan" blir styrande för tillståndsplikten tror vi kan vara en förenkling för de bedömningar som görs i enlighet med miljöbalken. Att utredningen också gör tolkningen att taket därmed också höjs för tillståndsplikt enligt tredje punkten, dvs. när tillståndsplikt inträder på grund av omgivningspåverkan ser vi som positivt.

En nedre gräns för anmälan av ändring av tillståndspliktig verksamhet införs

Att det föreslås att en ändring ska ha betydelse från störningssynpunkt som nedre gräns för när anmälningsplikt krävs ser vi som positivt. Även att det förtydligas att ändringar som faller inom det allmänna villkoret inte behöver anmälas alls är positivt. Dock ser vi här ett behov av förtydliganden i vissa delar bland annat frågor kopplade till ev straffansvar. För att ändringen ska få fullt genomslag i den bemärkelsen att verksamhetsutövare ska våga göra ändringar utan att göra en formell anmälan till tillsynsmyndigheten bör det förtydligas att det är brott mot s.k. "särskilda villkor" som är straffsanktionerade enligt 29 kap. 4 § miljöbalken

Villkorsändringar

Att utredningen vill skapa ett något större utrymme för ändring av villkor ser vi som positivt. Bra att uppenbarhetsrekvisitet tas bort och att det finns möjlighet att ändra villkor även om det föreligger ändrade omständigheter, oavsett om dessa förutsågs vid den ursprungliga prövningen eller inte. Ändringen medför större flexibilitet för verksamhetsutövaren att anpassa specifika villkor till hur verksamheten utvecklas, vilket generellt är till gagn för miljön. Ändringen skapar också förutsättningar för att lättare utmönstra villkor som riskerar att hämma teknikutveckling för en specifik verksamhet.

5 kap.

5.1.5-Tillsynsmyndigheten ska göra översyn av tillstånd

Utredningen föreslår att tillsynsmyndigheten ska göra en översyn av tillståndet tio år efter att ett beslut eller en dom om tillstånd till miljöfarlig verksamhet samt beslut eller dom om moderna miljövillkor för miljöfarliga verksamheter fått laga kraft och bedöma om det finns förutsättningar att ompröva tillståndet enligt 24 kap. 5 § miljöbalken.

IKEM anser att de eventuella effektiviseringar som utredningen hoppas på kommer att bli försumbara. Snarare skulle förslaget innebära en ökad administrativ börda på tillsynsmyndigheterna vilket riskerar att ytterligare ta resurser från effektivare prövningar.

Utifrån nuvarande reglering om möjlighet till omprövning i 24 kap. 5 § miljöbalken saknas därtill skäl att nu införa det föreslagna. Redan idag är dessutom flertalet av de verksamheter som har någon reell påverkan inne i tillståndsprövningar på ett eller annat sätt relativt kontinuerligt. Krav uppdateras via exempelvis BAT-slutsatser och vid ändringar och löpande utveckling av verksamheten. Förslaget skulle därmed bidra till en marginell miljönytta men få negativa konsekvenser i form av kostnader och resurser.

5.1.8-Möjlighet till giltighetsförlängning av befintliga tidsbegränsade tillstånd införs

Under punkten 5.1.8 i utredningen föreslås att en bestämmelse införs i 24 kap. miljöbalken med innebörden att tillståndsmyndigheten på begäran av sökanden kan förlänga giltigheten för ett befintligt tidsbegränsat tillstånd i högst tre år. Även om vi är emot tidsbegränsade tillstånd generellt så ser vi ett behov av att möjligheten finns till förlängning i de fall där man redan har ett tidsbegränsat tillstånd.

7 kap.

I utredningens 7:e kap. lämnas förslag som behövs för att åstadkomma en tydligare och mer aktiv processledning. Bland annat så föreslås ökad användning av muntliga förberedelser och tidsplaner. Vi är generellt positiva till förslagen och tror att tidsplaner skapar en god förutsägbarhet för samtliga parter samt ger en god möjlighet till resursplanering. Det är viktigt och avgörande att domstolen leder processen och tydligare avgör vilka frågor som är relevanta i det enskilda fallet.

IKEM – Innovations och Kemiindustrierna i Sverige

Rebecca Wennerberg
Miljöjurist